

ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS 2017 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Tarnybos vaidmuo, funkcijos ir įgaliojimai

Rokiškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos (toliau – Tarnyba) vaidmuo, funkcijos, įgaliojimai reglamentuoti Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme. Tarnybos pareiga – prižiūrėti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas savivaldybės turtas bei vykdomas savivaldybės biudžetas. Šią nuostatą įgyvendiname atlikdami finansinį (teisėtumo) ir veiklos auditą, teikdami išvadas savivaldybės tarybai bei atlikdami kitas teisės aktais nustatytas kontrolės funkcijas. Institucijos veikla grindžiama nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principais. Tarnyba savo veikloje vadovaujasi šiuo ir kitais įstatymais, tarptautiniais audito standartais, valstybinio audito reikalavimais, Valstybės kontrolės parengtomis metodikomis ir kitais teisės aktais.

Tarnybos dalyvavimas įgyvendinant savivaldybės strateginį veiklos planą

Tarnyba prisideda prie savivaldybės misijos – užtikrinti bendruomenės viešųjų poreikių tenkinimą ir gyvenimo kokybės gerinimą bei didinti Rokiškio rajono patrauklumą – vykdymo. Tarnyba savivaldybės veikloje dalyvauja vykdydama strateginio veiklos plano programą „Savivaldybės pagrindinių funkcijų vykdymo programa“ įgyvendinant tikslą – didinti savivaldybės veiklos organizavimo ir funkcijų įgyvendinimo efektyvumą, uždavinį – užtikrinti savivaldybės darbo organizavimą, ir vykdo priemonę – Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos darbo organizavimas. Numatytas vertinimo kriterijus – atliktų auditų, patikrinimų skaičius (10).

Tarnybos veiklos plano vykdymas

Tarnybos veiklos planas parengtas vadovaujantis patvirtintu Rokiškio rajono savivaldybės strateginiu veiklos planu, jam pritarta Rokiškio rajono savivaldybės tarybos kontrolės komitete. Finansiniam (teisėtumo) auditui skirta 75 proc. viso darbo laiko išteklių (nes šio audito pagrindu teikiamos išvados savivaldybės tarybai dėl svarbiausių savivaldybės ataskaitų, savivaldybės biudžeto lėšų bei turto naudojimo), veiklos auditui - 18 proc., kitoms kontrolės funkcijoms atlikti (skolinimosi vertinimui, skundų ir prašymų tyrimui) – 7 proc. darbo laiko išteklių.

Vykdamas veiklos planą, per metus atlikti 8 finansiniai (teisėtumo) auditai, 2 veiklos (išankstiniai tyrimai) ir pateikta 1 išvada savivaldybės tarybai.

Veiklos plano vykdymas kiekvieną ketvirtį svarstytas savivaldybės tarybos kontrolės komiteto posėdžiuose. Tarnybos veiklos rezultatai viešinami Rokiškio rajono savivaldybės interneto svetainėje www.rokiskis.lt.

Finansinis (teisėtumo) auditas

Finansinio audito metu vertiname audituojamo subjekto finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų teisingumą, teisėtumo audito metu vertiname audituojamo subjekto lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams. Dažniausiai finansinis ir teisėtumo auditas atliekamas kartu.

2017 metais Tarnyba atliko Rokiškio rajono savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio auditą bei 7 ribotos apimties finansinius ir (ar) teisėtumo auditus.

Audito metu buvo vertintas konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys, kuris apima visą viešąjį sektorių (36 biudžetines įstaigas, 2 savivaldybės fondus ir 3 viešąsias sveikatos įstaigas). Visose reikšmingose ir rizikingose srityse atliktos audito procedūros. Audito ir nustatytų neatitikimų apimtys pateiktos 1 lentelėje.

1 lentelė (tūkst. Eur)

Konsoliduotųjų ataskaitų straipsnių	Konsoliduotųjų ataskaitų	Suma, kurios teisingumo	Procentas
-------------------------------------	--------------------------	-------------------------	-----------

pavadinimas	straipsnių vertė	patvirtinti negalėjome	
Ilgalaikis turtas	88.015,5	23.516,6	26,7
Trumpalaikis turtas	4.259,3	43,7	1,0
Finansavimo sumos	54.050,5	17.549,7	32,5
Įsipareigojimai	12.220,6	18,7	0,2
Grynasis turtas	26.071,9	5991,9	23,0
Pagrindinės veiklos pajamos	42.923,6	384,4	0,9
Pagrindinės veiklos sąnaudos	44.126,1	385,7	0,9

Viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinys sudarytas remiantis prielaida, kad viešojo sektoriaus subjektas laikysis veiklos tęstinumo principo ir tęs veiklą po finansinių ataskaitinių metų bei atliks jam pavestas funkcijas ir vykdys teisės aktuose nustatytus įsipareigojimus. Kad įvertinti savivaldybės finansinę būklę, skaičiavome trumpalaikio mokumo rodiklius, o kad įvertinti savivaldybės finansinį stabilumą ir veiklos tęstinumą, skaičiavome ilgalaikio mokumo rodiklius. Trumpalaikio mokumo rodikliai rodo savivaldybės sugebėjimą trumpalaikėmis mokėjimo priemonėmis likviduoti trumpalaikius įsipareigojimus. 2016 metų rodikliai rodė gerą mokumą. Palyginti su praėjusiais metais, rodikliai nesikeitė. Ilgalaikio mokumo rodikliai rodo, kad savivaldybė gali tęsti veiklą ir vykdyti įsipareigojimus, o šio rodiklio mažėjimas rodo, kad savivaldybėje mažiau disponuojama skolintu turtu. Audito metu nustatytos konkrečios klaidos savivaldybės mokumo rodikliams įtakos neturėjo, tačiau negalime pasakyti, kaip galėtų keistis rodikliai dėl tų duomenų, kurių teisingumo negalėjome patvirtinti.

Audito metu vertinome ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį, kurį sudarė ir skirtus asignavimus naudojo 56 asignavimų valdytojai (36 biudžetinės įstaigos, 20 savivaldybės administracijos padalinių) šešioms programoms vykdyti. Visose reikšmingose ir rizikingose srityse atliktos audito procedūros. Audito metu reikšmingų pastebėjimų dėl pateiktų vertinti ataskaitų rinkinio duomenų neturėjome, tačiau Statybos ir infrastruktūros plėtros skyriuje ir Rokiškio miesto seniūnijoje nustatėme pažeidimų, naudojant lėšas. Audito ir nustatytų pažeidimų apimtis pateiktos 2 lentelėje.

2 lentelė (tūkst. Eur)

Biudžeto vykdymo ataskaitos straipsniai	Kasinės išlaidos	Iš jų panaudota pažeidžiant teisės aktus	Procentas
Išlaidos	24.635,8	216,8	0,9
Ilgalaikio turto kūrimas ir įsigijimas	3.956,1	247,2	6,2
Iš viso asignavimų	28.591,9	464,0	1,6

Audito išvada teikta savivaldybės tarybai, priimant sprendimą dėl Rokiškio rajono savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių. Išvadoje dėl Rokiškio rajono savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo rinkinių bei dėl savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo pareiškėme sąlyginę nuomonę dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, besąlyginę nuomonę – dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir sąlyginę nuomonę – dėl savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams.

Veiklos auditas

Veiklos audito metu vertiname veiklą ekonomiškumo, efektyvumo ir (ar) rezultatyvumo požiūriu. Audituojamo subjekto veikla analizuojama kaip žmoniškųjų, materialinių ir kitų išteklių visuma, skirta tam, kad būtų įgyvendinti tikslai, siekiant išspręsti visuomenėje kilusias problemas ar padėti įveikti sunkumus. Veiklos auditas gali baigtis išankstiniu tyrimu, nusprendus neatlikti pagrindinio tyrimo. Poreikis veiklos auditui yra daug didesnis, negu leidžia mūsų galimybės. Tarnyba 2017 m. atliko du išankstinius tyrimus.

Atliktas išankstinis tyrimas apie metinių inventorizacijų planavimą ir atlikimą, identifikuotos problemos šioje srityje, tačiau pagrindinio tyrimo nuspręsta neatlikti, o tyrimo metu surinktą informaciją panaudoti atliekant 2017 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių auditą.

Atliktas išankstinis tyrimas apie komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kainodarą Rokiškio rajono savivaldybėje, identifikuotos problemos šioje srityje, auditui pasiūlyta tema – vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą, kuriai pritarta Kontrolės komiteto posėdyje. Auditas bus atliekamas vertinant 2018 metų vietinės rinkliavos duomenis.

Kiti patikrinimai.

Pagal gautus prašymus tarnyba atlieka vertinimus dėl naudojimosi bankų kreditais, paskolų ėmimo, laidavimo, garantijų suteikimo, viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės, koncesijų klausimais. Šiais metais negavome tokių prašymų, todėl neatlikome ir vertinimų.

Tarnyba pagal savo kompetenciją tiria gautus gyventojų prašymus ir skundus. 2017 metais užregistruotas 1 piliečio žodinis prašymas, į kurį buvo tuoj pat atsakyta.

Teiktų rekomendacijų įgyvendinimas

Tarnybos teikiamos rekomendacijos yra pagrindinė poveikio priemonė, kuria siekiame teigiamų pokyčių savivaldybės viešajame sektoriuje bei finansų sistemoje.

Nustatytas klaidas ir pastebėjimus siūlome taisyti nedelsiant. Auditų metu nustatyti 22 teisės aktų pažeidimai, iš jų 14, arba 63,6 procento (pernai buvo – 56,5), nustatytų trūkumų ir pažeidimų ištaisyta jau audito metu. Neištaisytiems pažeidimams bei kitiems trūkumams pašalinti pateikta 13 rekomendacijų audito ataskaitose, iš kurių įgyvendinta (įgyvendinama) 10, arba 77 proc. (pernai buvo – 83) pateiktų rekomendacijų.

Įgyvendinant teiktas rekomendacijas, pasiekta:

- Rokiškio miesto seniūnijoje patikslinta lietaus kanalizacijos tinklų išlaidų sąmata.
- Perkeliant vardines akcijas, parengtas direktoriaus įsakymas.
- Parengtas konkretus lietaus kanalizacijos tinklų apskaitos sutvarkymo priemonių planas iki 2020 m.
- Savivaldybės tarybos sprendimu paskirtas paviršinių nuotekų tvarkytojas (UAB Rokiškio vandenys).
- Panemunėlio pagrindinėje mokykloje parengtos finansų kontrolės taisyklės, patvirtintas mokyklos turto inventorizacijos tvarkos aprašas, atlikta inventorizacija.
- Panemunėlio pagrindinės mokyklos buhalterinė apskaita už 2017 metus sutvarkyta Finansų valdymo apskaitos programoje pagal VSAFAS reikalavimus.
- Finansų valdymo apskaitos programoje už 2017 metus bus suformuotos ir Savivaldybės išdo ataskaitos.
- Asignavimų paskirstymas (finansavimo perdavimas kitiems subjektams) Statybos ir infrastruktūros plėtros skyriuje forminamas administracijos direktoriaus įsakymu.
- Gautinos ir mokėtinos sumos pagrįstos suderinimo aktais.
- Atostogų kaupinių suma išskaidyta pagal asmenis.
- Patikslinti neteisingai taikyti nusidėvėjimo normatyvai.
- Pagal galimybes atliekama vietinės reikšmės kelių inventorizacija, vykdoma jų teisinė registracija.
- Ištaisytos kitos klaidos apskaitoje ir ataskaitose.

Dauguma audituotų subjektų geranoriškai bendradarbiauja audito procese teikiant reikiamus duomenis, taisant nustatytas klaidas ir pažeidimus, bei vėliau teikia informaciją apie pateiktą audito ataskaitose rekomendacijų įgyvendinimą.

Tačiau iki šiol stebime riziką savivaldybės turto ir investicijų srityje. Jau treči metai audito metu negalėjome įsitikinti vietinės reikšmės kelių likučio, nurodyto ataskaitose, teisingumu. Savivaldybės administracija iki 2027 metų nesirengia teikti savivaldybės tarybai tvirtinti patikslinto vietinės reikšmės kelių ir gatvių sąrašo. Tai susiję su Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšų paskirstymu. Kadangi rizika nepašalinata, todėl šioje srityse ir toliau bus atliekamos audito procedūros.

Tarnybos darbo organizavimas ir panaudoti ištekliai

Asignavimų dydį Tarnybai nustato savivaldybės taryba. Buhalterinę apskaitą tvarko ir atskaitomybę rengia savivaldybės administracijos centralizuotos buhalterinės apskaitos skyrius.

Tarnyboje dirba du darbuotojai. Spalio mėn. išėjus iš darbo vyriausiajai specialistei, dirbo viena kontrolierė.

Tarnybai 2017 m. skirta ir panaudota 37634 Eur asignavimų, iš jų darbo užmokesčiui – 27879 Eur, socialiniam draudimui – 8743 Eur, prekėms ir paslaugoms – 1012 Eur.

Tarnyboje 2017 metais užregistruota 24 gauti dokumentai, išsiųsti 32 raštai, parengta 12 kontrolierės įsakymų veiklos, atostogų ir personalo klausimais, išduoti 3 pavedimai atlikti auditus.

Bendradarbiavimas

Nė vienos institucijos sėkminga veikla neįmanoma be bendradarbiavimo.

Reikšmingiausią įtaką įgyvendinant Tarnybos veiklos tikslus turi Savivaldybės tarybos kontrolės komitetas: komiteto nariai aktyviai dalyvauja priimant veiklos planą, svarstant audito ataskaitas, skatina viešojo sektoriaus subjektus operatyviai taisyti klaidas bei įgyvendinti pateiktas rekomendacijas.

Nebeįsivaizduojame savęs be Savivaldybių kontrolierių asociacijos veiklos, nes jos dėka mes sprendžiame savo specifines problemas valstybiniame lygmenyje, keliame kvalifikaciją kartu mokymo priemonėse, skirtose profesinių gebėjimų tobulinimui, nes pavieniui tai padaryti būtų sudėtingiau.

Nuolatinis mūsų partneris – Valstybės kontrolė. Valstybės kontrolė atlieka mūsų tarnybų atliekamų auditų išorinę peržiūrą, naudojami mūsų atliktų auditų rezultatai, vertindama Nacionalinį ataskaitų rinkinį, mes naudojames jos sukurtomis audito metodikomis bei savivaldybėje jų atlikto audito (audito procedūrų) rezultatais.

Mums labai svarbus geranoriškas bendradarbiavimas su savivaldybės administracija, savivaldos viešojo sektoriaus įstaigomis, bendrovėmis, visais audituojamais subjektais, nes tik kartu galime pasiekti teigiamų pokyčių savivaldoje.

Veiklos tobulinimas

Norime būti naudingi. Todėl ateityje vis daugiau dėmesio ir savo darbo laiko skirsime veiklos auditui, orientuojantis į tikslų pasiekimą mažiausiomis išlaidomis ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu.

Tobulėsime dirbdami pagal aukščiausius kokybės ir etikos reikalavimus.

Norime būti atpažįstami kaip nepriklausoma audito institucija, savo rezultatus pristatanti aiškiai, paprastai ir suprantamai.
